

MIQUEL SELLARÈS

Euskadi: hi ha solució, amb ETA i Aznar?

Els milers de ciutadans bascos que volen una solució definitiva al conflicte d'Euskadi avui senten que està més lluny que mai. Les esperances posades en la conferència de la pau d'Elkarri, les il·lusions sorgides de la gran victòria a les darreres eleccions al Parlament basc i, abans, les esperances posades en la treva d'ETA, han provocat desànim.

No vull reiterar, perquè és evident, la meva condemna a la violència indiscriminada d'ETA. A l'Europa occidental, no hi cap acció armada revolucionària, i, a més a més, produeix efectes contraris als resultats que busca, perquè la perpetuació de la violència esdevé la gran excusa per no afrontar el problema polític.

Ha arribat el moment de parlar amb tota claredat de quins són els actors polítics i fàctics que impedeixen la solució del conflicte mitjançant un procés de pau en el qual no hi hagi ni vencedors ni vençuts, sinó la lliure voluntat de la societat basca expressada amb pluralitat.

Cal començar per les evidències que pocs informadors s'atreveixen a manifestar públicament. Què ha passat quan hi ha hagut algun sector representatiu d'ETA o del seu entorn polític que ha volgut negociar una sortida amb l'estat? Recordem Alger, Ginebra, Santi Brouard, l'última treva... Ha estat únicament ETA la culpable del fracàs de les negociacions? Quina ha estat la responsabilitat dels serveis de l'estat? Volien negociar o derrotar el pretès enemic de la pàtria? Com va morir Iturbe Ibasolo a Alger? Quines clavegueres de l'estat van assassinar Santi Brouard? Qui va ordenar la detenció de la màxima representant d'ETA en les últimes negociacions?

Crec que, per afrontar un veritable procés de pau, a Euskadi és necessari desmascarar, abans, els actors principals que es beneficien de la continuïtat del conflicte. Ens hem de plantejar si és possible tirar endavant un procés de pau quan el president de l'estat no actua com a tal, sinó com a víctima ressentida del terrorisme. Però també s'han de tenir en compte

les dificultats de centenars de representants polítics i socials que han de viure el dia a dia amb un guardaespalles al darrere. En tot cas, és cert que la majoria dels mitjans de comunicació no hi ajuden i, quotidianament, manipulen la informació i actuen al servei dels aparells de l'estat i del nacionalisme espanyol, no solament contra ETA, sinó contra el nacionalisme democràtic o contra tot allò que s'aparti del que políticament, creuen, és correcte: no ser nacionalista, però sí "un buen espanyol".

“La societat basca, a diferència de la nostra, s’hi ha jugat molt, i per tant no sempre es poden fer paral·lelismes entre uns i altres”

És cert que en una part dels aparells de l'estat hi persisteix la idea que ETA és el mal menor, i la veritat és que si amb unes desenes de morts l'any no es planteja el problema polític d'Euskadi, a la unitat d'Espanya li surt barat.

L'estat, el nacionalisme espanyol, el PP i una part important del PSOE no van entendre la lliçó dels últims comicis bascos, igual que no han entès la proposta de Juan José Ibarretxe, que és de mínims, i no independentista, i que podria ser la darrera oferta que fa el nacionalisme democràtic basc per articular-se de tu a tu amb la resta de l'estat i d'Europa.

Els sectors veritablement democràtics i no nacionalistes del PSOE han de reflexionar, perquè l'actitud ultranacionalista del PP va camí de provocar que el gran pacte de la transició en què, recordem-ho,

no van participar perquè eren *dels altres*, fracassí, i ara, envalentits, ens volen imposar el retorn a l'Espanya del *caudillo* avui fidelment representada pel president espanyol. Davant d'això, caldria fer el que diu José María Aznar: desacomplexar-nos i parlar clar. Dir quin model d'estat volem, quina participació volem a Europa i, sobretot, que no volem el pensament únic ni la limitació de les llibertats per defensar unes estructures estatals, polítiques i socials que no són les nostres.

L'any 2003 Euskadi, vulguem o no, condicionarà la política catalana i farà, de ben segur, trontollar l'estatal. Tots aquells que desitgem una solució definitiva i negociada del conflicte basc, pensem que hi ha una sèrie de punts que han de quedar molt clars.

D'una banda, és imprescindible continuar amb la defensa aferrissada de les llibertats individuals, sense oblidar, però, que no poden ser completes si no inclouen les que tenim com a pobles. En segon lloc, s'ha d'entendre que mentre que els poders mediàtics no generin un estat d'opinió favorable a un procés de pau sense perdedors, com va passar a Irlanda, no hi haurà canvis en l'opinió pública. D'altra banda, la proposta del lehendakari Ibarretxe no es pot valorar mentre els màxims representants de l'estat espanyol continuïn pensant que l'únic problema d'Euskadi és ETA.

Finalment, cal tenir ben clar que des de Catalunya no podem ajudar a solucionar el problema basc si no entenem, encara que ens dolgui, que la societat basca, a diferència de la nostra, s'hi ha jugat molt, en tot aquest temps, i que, per tant, no sempre es poden fer paral·lelismes entre un cas i l'altre.

Així, doncs, als catalans ens interessa, especialment, la solució del conflicte basc, perquè condiciona la manera de fer de l'estat envers les diferents nacionalitats i, per tant, ens impedeix avançar en la sobirania de Catalunya.

Director de 'Debat Nacionalista'